Projektas

PATVIRTINTA
Lietuvos Respublikos Vyriausybės
1999 m. balandžio 29 d. nutarimu Nr. 490
Lietuvos Respublikos Vyriausybės
2019 m. nutarimo Nr.
redakcija

KREKENAVOS REGIONINIO PARKO NUOSTATAI

I SKYRIUS
BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Krekenavos regioninio parko (toliau – regioninis parkas) nuostatai (toliau – nuostatai) nustato regioninio parko valdymo, apsaugos ir tvarkymo organizavimo ypatumus, steigimo tikslus, išskirtinę vertę ir etnografinio regiono architektūros ir sodybų planavimo tradicijomis pagrįstus reikalavimus.

2. Veiklą regioniniame parke reglamentuoja Lietuvos Respublikos saugomų teritorijų, Lietuvos Respublikos specialiųjų žemės naudojimo sąlygų, Lietuvos Respublikos aplinkos apsaugos, Lietuvos Respublikos nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos, Lietuvos Respublikos saugomų gyvūnų, augalų ir grybų rūšių, Lietuvos Respublikos laukinės gyvūnijos, Lietuvos Respublikos laukinės augalijos, Lietuvos Respublikos planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo, Lietuvos Respublikos miškų, Lietuvos Respublikos teritorijų planavimo, Lietuvos Respublikos statybos bei kiti įstatymai, Krekenavos regioninio parko planavimo schema (ribų ir tvarkymo planai), nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos specialiojo teritorijų planavimo dokumentai, kultūros paveldo objektų tipiniai ir individualūs apsaugos reglamentai.

3. Nuostatuose naudojamos sąvokos:

3.1. **apžvalgos aikštelė** – vieta, iš kurios atsiveria panoraminis kraštovaizdis ir kurioje gali būti įrengiama mažųjų kraštovaizdžio architektūros elementų, stebėjimo įrenginių (žiūronų, teleskopų), gali būti pastatytas apžvalgos bokštas;

3.2. **atokvėpio vieta** – trumpam poilsiui be nakvynės skirta vieta, kurioje gali būti įrengiama mažųjų kraštovaizdžio architektūros elementų;

3.3. **dvaro (palivarko) sodyba** – dvaro teritorijos dalis, kurią sudaro istoriškai susiformavęs vientisas žemės sklypas su visais jame esančiais įvairios paskirties statiniais, želdiniais, vandens telkiniais, susisiekimo, inžineriniais ir technologiniais įrenginiais, mažaisiais kraštovaizdžio architektūros elementais, dailės kūriniais, taip pat visų nurodytųjų statinių liekanomis ir jų vietomis, sudarančiomis teritorinį, funkcinį ir architektūrinį vienetą;

3.4. **kraštovaizdžio estetinė vertė** – bendraisiais estetikos kriterijais išreiškiamos natūraliai susiformavusio ir natūralų pobūdį išlaikiusio ar žmogaus veiklos sukurto ir jo sambūvį su aplinka atspindinčio kraštovaizdžio savybės;

3.5. **lankomi objektai** – paveldo objektai, kiti saviti kraštovaizdžio objektai ir kompleksai, savitų reiškinių vietos;

3.6. **mažieji kraštovaizdžio architektūros elementai** – informacijai skirti skydai, stendai, informaciniai ženklai ir riboženkliai; šiukšliadėžės; dviračių stovai, sūpynės, laipynės, dekoratyvinės skulptūros, šviestuvai; atraminės sienelės, tvorelės, platformos, pakylos; laiptai, lieptai, tilteliai, pavėsinės (stoginės), kiti teritorijos vieningo stiliaus tvarkymo ir puošybos objektai;

3.7. **mokomasis takas** – edukacinis pėsčiųjų takas, kuriame, pateikiant mokomąją ir (ar) aiškinamąją informaciją, mokoma suvokti gamtos vertybes ir reiškinius, ugdomas tinkamas elgesys gamtoje. Šalia mokomojo tako gali būti įrengta informacinių elementų (stendų, rodyklių, užrašų);

3.8. **pažintinis takas** – pėstiesiems, nemotorinių transporto priemonių naudotojams ar žirgų turizmui įrengtas takas, skirtas susipažinti (aplankyti) su lankomais objektais, savitais reginiais; šalia jo gali būti įrengta informacinių ir mažųjų kraštovaizdžio architektūros elementų;

3.9. **poilsiavietė** – laikinai apsistoti be nakvynės skirta teritorija, kurioje gali būti įrengiama mažųjų kraštovaizdžio architektūros elementų, laužaviečių, automobilių stovėjimo aikštelė;

3.10. **rekreaciniai pastatai** – viešbučių ir poilsio paskirties pastatai, kuriuose teikiamos apgyvendinimo paslaugos (poilsio, nakvynės, svečių namai, viešbučiai, kaimo turizmo pastatai, kempingų pastatai, moteliai, turizmo centrai, vasarnamiai), ir gydymo paskirties pastatai (sanatorijos, sveikatingumo kompleksai, reabilitacijos centrai);

3.11. **stovyklavietė** – poilsiui su nakvyne skirta teritorija, kurioje gali būti teikiama turistinės stovyklos paslauga;

3.12. **tradicinė etnografinio regiono architektūra** – etnografiniame regione susiformavusi teritorinė erdvinė struktūra, kuriai būdingas tam tikras sodybų planas, apželdinimas, saviti pastatai, jų statybos principai, tradicinės statybos ir apdailos medžiagos ir spalvos, ryšys su kraštovaizdžiu;

3.13. kitos šiuose nuostatuose vartojamos sąvokos atitinka Saugomų teritorijų, Teritorijų planavimo, Statybos, Miškų, Lietuvos Respublikos ūkininko ūkio, Lietuvos Respublikos turizmo įstatymuose vartojamas sąvokas.

II SKYRIUS
REGIONINIO PARKO STEIGIMO TIKSLAI IR IŠSKIRTINĖ VERTĖ

4. Pagrindinis regioninio parko steigimo tikslai:

4.1. išsaugoti Nevėžio vidurupio paslėnio kraštovaizdį, jo gamtinę ekosistemą bei kultūros paveldo vertybes, jas tvarkyti ir racionaliai naudoti;

4.2. išsaugoti ekosistemų stabilumą, sudaryti prielaidas taikomiesiems kraštovaizdžio, biologinės įvairovės, gamtos ir kultūros vertybių tyrimams, atkūrimui ir stebėjimams vykdyti, informacijai kraštovaizdžio, biologinės įvairovės, gamtos ir kultūros vertybių apsaugos ir kitose srityse kaupti;

4.3. sudaryti prielaidas regioninio parko išskirtinę vertę propaguojančiai edukacinei, muziejinei ir kultūrinei veiklai vystyti, Vakarų Aukštaitijos etnografinio regiono etnokultūros tradicijoms (statybos, amatų, nematerialaus paveldo) propaguoti;

4.4. sudaryti prielaidas pažintiniam turizmui ir ekologinei žemdirbystei plėtoti.

5. Regioninio parko išskirtinę vertę formuoja:

5.1. kraštovaizdžio savitumas ir įvairovė: Nevėžio upės senslėnis su raiškiais upės vingiais ir senvagių virtinėmis, Pašilių, Gringalių, Kalnelio, Ramygalos miškai ir pelkynai;

5.2. negyvosios gamtos vertybės: natūralūs, raiškūs Nevėžio intakų Liaudės, Upytės, Linkavos ir Vešetos slėniukai, Linkavos upelyje gulintis akmuo Rapolas;

5.3. gyvosios gamtos vertybės: regioninio parko gamtos simbolis – europinis stumbras *(Bison bonasus)*, kurio atgimimas prasidėjo Pašilių stumbryne, Daniliškio liepų alėja, pievų buveinės Nevėžio upės slėnyje, Gringalių miškas su niūraspalvio auksvabalio *(Osmoderma eremita)* buveinėmis, Pašilių pelkinis kompleksas, Laužytės miško beržo populiacijų genetiniai medynai;

5.4. savitas kultūros paveldas: Bakainių ir Upytės piliakalniai, Burvelių alkakalnis, Barinės ir Bakainių kapinynai, išlikę dvarai bei jų fragmentai, Lietuvos liaudies menininko – kryždirbio Vinco Svirskio kūrybos palikimas: kryžiai ir koplytstulpiai, Krekenavos miestelio istorinės dalies urbanistinė struktūra;

5.5. vakarų Aukštaitijos etnografiniam regionui būdingų tradicijų: kaimų ir miestelių statinių architektūros ir planavimo savitumas, Krekenavos Švč. Mergelės Marijos ėmimo į dangų mažojoje bazilikoje vykstantys garsieji Žolinės atlaidai, Vadaktėliuose dirbusio kunigo Juozo Tumo-Vaižganto kūrybai ir Garšvių knygnešių draugijos veiklai pažymėti Ustronės viensėdyje įsteigtas J. Tumo-Vaižganto ir knygnešių muziejus, senieji verslai ir amatai.

6. Regioninio parko draustinių (konservacinio prioriteto zonos) tikslai nustatyti regioninio parko planavimo schemoje (ribų ir tvarkymo planuose).

III SKYRIUS
APSAUGOS IR TVARKYMO YPATUMAI, TAIKOMI VISOSE REGIONINIO PARKO FUNKCINIO PRIORITETO ZONOSE

7. Regioninio parko apsauga ir tvarkymas, veiklos reglamentavimas siejamas su funkcinio prioriteto zonomis, nustatytomis regioninio parko planavimo schemos ribų plane, ir kraštovaizdžio tvarkymo zonomis, nustatytomis regioninio parko planavimo schemos tvarkymo plane. Kraštovaizdžio tvarkymo zonose teritorijos naudojamos ir apsauga reguliuojama pagal Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimu tvirtinamą Saugomų teritorijų tipinį apsaugos reglamentą.

8. Įgyvendinant Saugomų teritorijų įstatymo nuostatas ir regioninio parko planavimo dokumentų sprendinius, regioniniame parke skatinama:

8.1. veikla, išsauganti ir išryškinanti kraštovaizdį ir biologinę įvairovę, gamtos ir nekilnojamąsias kultūros vertybes, saugomų rūšių apsaugos ir atkūrimo priemonių įgyvendinimas:

8.1.1. gamtos ir kultūros paveldo objektų tyrimas ieškant efektyvesnių jų išsaugojimo ir naudojimo būdų, naujų vertingų objektų paieška ir įteisinimas, konkrečių apsaugos, atkūrimo ir tvarkymo priemonių įgyvendinimas;

8.1.2. gamtotvarkos ir miško medžių genetinių išteklių atkūrimo priemonių įgyvendinimas, ūkininkavimo formos, palaikančios palankią buveinių ir saugomų rūšių apsaugos būklę;

8.1.3. vakarų Aukštaitijos etnografiniam regionui būdingų etnografinių sodybų statyba; plūkto molio ūkinių pastatų išsaugojimas ir atkūrimas;

8.1.4. miškų ekosistemų apsaugos funkcijų stiprinimas didinant biologinę įvairovę, veisiant ir formuojant mišrius ir įvairiaamžius medynus. Konservacinio ir ekologinės apsaugos funkcinio prioriteto zonose plyno miško kirtimo biržėse atkuriant mišką prioritetas teikiamas miško želimui;

8.2. veikla, palaikanti arba atkurianti tradicinius gamtinės ar kultūrinės aplinkos elementus:

8.2.1. pažeistų ekosistemų atstatymas formuojant želdynus, atkuriant natūralų hidrologinį režimą, kraštovaizdžio struktūrą formuojančius elementus ir atkuriant kraštovaizdžio estetinę vertę;

8.2.2. miško įveisimas, laikantis Miškų įstatymo, Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro ir Lietuvos Respublikos aplinkos ministro nustatytos tvarkos;

8.2.3. agrarinės aplinkosaugos priemonių įgyvendinimas, tradicinio neintensyvaus ir ekologinio ūkininkavimo plėtojimas;

8.2.4. invazinių rūšių paplitimo naujų židinių prevencija arba išplitusių naikinimas;

8.3. vakarų Aukštaitijos etnografinio regiono kultūros, tradicinės kaimo gyvensenos puoselėjimas, tradicinių amatų propagavimas. Skatinamas esamų sodybų pritaikymas kaimo turizmo paslaugoms teikti, puoselėjant ir skleidžiant etnografinio regiono architektūros tradicijas;

8.4. pažintinio turizmo plėtra, prioritetą teikiant gamtiniam ir kultūriniam turizmui, taip pat gamtos ir nekilnojamųjų kultūros vertybių, kraštovaizdžio ir biologinės įvairovės apsaugos propagavimas siekiant suinteresuoti gamtos ir nekilnojamųjų kultūros vertybių savininkus, valdytojus ir naudotojus vertybių apsauga, užsiimti regioninio parko lankytojų aptarnavimu;

8.5. teritorijos pritaikymas rekreacijai, lankymui pagal regioninio parko planavimo schemos (ribų ir tvarkymo plano) sprendinius, atsižvelgiant į kraštovaizdžio, gamtos ir nekilnojamųjų kultūros vertybių išsaugojimo reikalavimus.

9. Statiniai regioniniame parke projektuojami, statomi, rekonstruojami ar kapitališkai remontuojami, planavimo dokumentai rengiami, atsižvelgiant į vakarų Aukštaitijos etnografinio regiono statybos, architektūros ir planavimo tradicijas, siekiant:

9.1. išsaugoti išlikusią (susiformavusią iki 1939 m.) būdingą gyvenamųjų vietovių planinę erdvinę struktūrą;

9.2. išlaikyti tradicinės vakarų Aukštaitijos etnografinio regiono architektūros pobūdį: formas, dydžius, statybos produktus, spalvas.

10. Nauji statiniai, įskaitant naujus sodybų ir ūkininkų sodybų statinius, projektuojami ir statomi vadovaujantis Saugomų teritorijų įstatymu ir šiuose nuostatuose nustatytais vakarų Aukštaitijos etnografinio regiono architektūros ir sodybų planavimo reikalavimais.

11. Pastatai sodyboje statomi kompaktiškai, formuojant uždaro užstatymo sodybą. Sodybos ir ūkininkų sodybos su kaimo turizmo pastatais planuojamos pagal šiuos reikalavimus:

11.1. kai žemės sklypo plotas yra iki 0,5 ha, sodybos pastatais bendras užimamas žemės plotas turi atitikti statybos techninio reglamento, nustatančio reikalavimus vieno ar dviejų butų gyvenamosios paskirties pastatams, tvirtinamo Lietuvos Respublikos aplinkos ministro, bet negali viršyti 500 m^2. Šios nuostatos netaikomos esamoms sodyboms, kuriose pastatais užstatytas žemės plotas yra didesnis;

11.2. kai žemės sklypo plotas yra didesnis kaip 0,5 ha, sodybos pastatais ir ūkininkų sodybos su kaimo turizmo pastatais užstatomas žemės plotas – iki 700 m^2.

12. Dvarų (palivarkų) sodybos atstatomos pagal išlikusius istorinius ir (ar) archyvinius dokumentus, fotofiksacijas. Šiais atvejais netaikomi nuostatų 11 ir 13 punktų reikalavimai.

13. Sodybos pastatai projektuojami, statomi, rekonstruojami ar remontuojami pagal šiuos reikalavimus:

13.1. draudžiama statyti sublokuotus gyvenamuosius namus;

13.2. gyvenamuoju namu užstatomas žemės plotas – iki 200 m^2. Gyvenamieji namai statomi vieno aukšto su palėpe, stačiakampio plano. Didžiausias gyvenamojo namo aukštis – 9 m (aukštis skaičiuojamas nuo visų pastato projektinių kampų žemės paviršiaus altitudžių aritmetinio vidurkio iki

stogo kraigo aukščiausio taško). Stogai: dvišlaičiai, pusskliautiniai arba keturšlaičiai, 35°–45° nuolydžio. Šio punkto nuostatos netaikomos kito (gyvenamosios paskirties) funkcinio prioriteto zonose;

13.3. tradiciniai sodybos ūkio pastatai – vienaukščiai dvišlaičiais stogais. Tvarto, klojimo, daržinės aukštis – iki 8 m, kiti priklausiniai – ne aukštesni kaip 5 m (aukštis skaičiuojamas nuo visų pastato projektinių kampų žemės paviršių altitudžių aritmetinio vidurkio iki stogo kraigo aukščiausio taško). Naujai statomų sodybos priklausinių dydis, proporcijos ir fasadų architektūriniai sprendiniai turi atitikti jų paskirtį. Ūkininko sodyboje statomiems pastatams šiame papunktyje nurodyti pastatų aukščių reikalavimai netaikomi.

13.4. pastatų stogai dengiami tradicinėmis dangomis: lentelėmis (malksnomis, gontais), skiedromis, nendrėmis, šiaudais, molio čerpėmis, kita vizualiai panašia danga arba smulkiai skaidyta bitumine danga (bituminėmis čerpėmis), neasbestiniu šiferiu, neblizgia skarda, kita ekologiška danga. Lauko rūsiai gali būti apželdinami žole;

13.5. tradicinės sodybos pastatų fasadų apdailos medžiagos: mediena, akmuo, molis, plytos, tinkas, laikantis tradicinių medžiagos apdirbimo technologijų (pjauti, tašyti, netekinti rąstai; apdailos lentos) ir naudojimo būdų. Karkasinių ir iš blokelių statomų pastatų išorinės sienos apkalamos lentomis arba medinėmis dailylentėmis. Pastatų fasadų apdailai draudžiama naudoti plastikines medžiagas.

14. Projektuojant, statant, rekonstruojant ar remontuojant sodybos pastatus, leidžiama:

14.1. sodybos pastatų stogų spalva: ruda, pilka, žalia, raudona ir jų atspalviai. Stogus dengiant natūraliomis medžiagomis, gali būti išlaikoma natūrali šių medžiagų spalva. Visų rekonstruojamų ar naujai statomų sodybos pastatų stogai dengiami vienodos spalvos ir tekstūros statybos produktais;

14.2. pastatų sienų spalvos: geltona, pilka, ruda, žalia, kitos pastelinės spalvos arba išlaikoma natūrali medžio spalva.

15. Rekreaciniai pastatai statomi rekreacinio ir gyvenamojo funkcinio prioriteto zonose.

16. Atokvėpio vietose, poilsiavietėse ir stovyklavietėse statomos pavėsinės, žmonėms ar daiktams pridengti nuo kritulių ir saulės, įrengiamos be patalpų ir palėpės. Pavėsinės gali būti statomos įrengiant stogą ant stulpų arba su ne daugiau kaip dviem išorinėmis sienomis. Pavėsinių spalva: natūrali medžio arba tamsių atspalvių (ruda, juoda, pilka, žalia).

17. Stoginės, skirtos laisvai laikomų žolėdžių gyvūnų, įregistruotų Ūkinių gyvūnų registre, prieglobsčiui nuo kritulių ir vėjo, ne sodybose žemės ūkio paskirties žemėje statomos pagal šiuos reikalavimus:

17.1. stogine užstatomas žemės plotas – iki 150 m^2. Stoginė – stačiakampio plano (pločio ir ilgio santykis 1:2-3). Didžiausias stoginės aukštis – 6 m (aukštis skaičiuojamas nuo visų statinio projektinių kampų žemės paviršių altitudžių aritmetinio vidurkio iki stogo kraigo aukščiausio taško). Stogai – dvišlaičiai. Stoginės įrengiamos be patalpų su ne daugiau kaip 3 išorinėmis sienomis arba be jų;

17.2 stoginės dengiamos neasbestiniu šiferiu, neblizgia skarda. Taip pat gali būti dengiamos tradicinėmis dangomis: lentelėmis (malksnomis), skiedromis, nendrėmis, šiaudais;

17.3. stoginių statybos ir apdailos medžiaga – mediena, apdirbta tradicinėmis medžio apdirbimo technologijomis (pjauti, tašyti, netekinti rąstai; tipinių formų apdailos lentos). Stoginių spalva: tamsių atspalvių (ruda, pilka, žalia), juoda arba natūrali medžio spalva.

18. Tvorų, aptvarų ir įrenginių pastatymas ir (ar) įrengimas turi atitikti šiuos reikalavimus:

18.1. sodyba aptveriama ne aukštesnėmis kaip 1,5 m aukščio perregimomis ažūrinėmis (kiaurymių plotas: ne mažiau kaip 45%) tvoromis (medinių virbų, tašelių, karčių, vytelių) be cokolių. Paveldo objektams aptverti nustatomos specialios sąlygos;

18.3. inžineriniai statiniai projektuojami, statomi (tiesiami), rekonstruojami ar kapitališkai remontuojami nekeičiant kraštovaizdžio pobūdžio ir estetinės vertės. Rekonstruojant esamas ne aukštesnės kaip 110 kV įtampos elektros perdavimo linijas, jas tiesti rekomenduojama požeminiais kabeliais.

19. Naujos automobilių stovėjimo aikštelės projektuojamos ir įrengiamos ne arčiau kaip 25 m nuo vandens telkinio kranto, bet visais atvejais už vandens telkinio pakrantės apsaugos juostos ribų. Projektuojant didesnes kaip 500 m^2 automobilių stovėjimo aikšteles, numatomos želdinių juostos, skaidančios jas ne didesnėmis kaip 500 m^2 dalimis, išsaugomi esami želdiniai.

20. Siekiant pagerinti vizualinę aplinką, leidžiama buvusių žemės ūkio įmonių apleistus pastatus, ypač esančius konservacinio, ekologinės apsaugos ir rekreacinio funkcinio prioriteto zonose, prie pažintinių, mokomųjų takų, prie lankomų objektų, apžvalgos aikštelių nugriauti. Jeigu tokius pastatus planuojama rekonstruoti (perstatyti), tai jie perstatomi atsižvelgiant į vakarų Aukštaitijos etnografiniam regionui būdingus pastatus, skaidant ir mažinant jų tūrius.

21. Draudžiama informacijos ir reklamos skydus, stendus kabinti ar kitaip tvirtinti ant medžių, gamtos ir kultūros paveldo objektų, įrengti juos gamtos paveldo objektų vizualinės apsaugos zonose, išskyrus informacinių stendų apie pačius gamtos ir kultūros paveldo objektus įrengimą. Išorinė reklama kultūros paveldo objektuose, jų teritorijose ir apsaugos zonose įrengiama vadovaujantis Lietuvos Respublikos kultūros ministro nustatytomis Reklamos kultūros paveldo objektuose, jų teritorijose ir apsaugos zonose įrengimo taisyklėmis.

Išorinė reklama (informaciniai, reklaminiai skydai, stendai) įrengiama jų pastatymo vietą raštu suderinus su Krekenavos regioninio parko direkcija (toliau – Direkcija). Prašymai leisti įrengti išorinę reklamą konkrečioje vietoje Direkcijai teikiami ir nagrinėjami Prašymų ir skundų nagrinėjimo ir asmenų aptarnavimo viešojo administravimo subjektuose taisyklių, patvirtintų Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2007 m. rugpjūčio 22 d. nutarimu Nr. 875 „Dėl Prašymų ir skundų nagrinėjimo ir asmenų aptarnavimo viešojo administravimo subjektuose taisyklių patvirtinimo“, nustatyta tvarka ir terminais. Direkcija sprendimą dėl leidimo įrengti išorinę reklamą konkrečioje vietoje priima, vadovaujantis Specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymo nuostatomis.

22. Gamtos ir kultūros paveldo objektų teritorijose, jų buferinės apsaugos zonose neleidžiama įveisti miško.

23. Regioniniame parke esančiose Lietuvos Respublikos saugomų teritorijų įstatymo nustatyta tvarka nustatytose vietovėse, atitinkančiose gamtinių buveinių apsaugai svarbių teritorijų atrankos kriterijus ir įrašytose į sąrašą, skirtą pateikti Europos Komisijai, arba buveinių ir (ar) paukščių apsaugai svarbiose teritorijose, veikla Europos bendrijos svarbos buveinėse ir (ar) rūšių radavietėse ir (ar) augavietėse turi būti vykdoma laikantis natūralioms buveinėms ir rūšims nustatytų Bendrųjų buveinių ar paukščių apsaugai svarbių teritorijų apsaugos ir tvarkymo reikalavimų, nustatytų Bendrųjų buveinių ar paukščių apsaugai svarbių teritorijų nuostatų, patvirtintų Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004 m. kovo 15 d. nutarimu Nr. 276 „Dėl Bendrųjų buveinių ar paukščių apsaugai svarbių teritorijų nuostatų patvirtinimo“.

24. Kultūros, sporto ir kitus aktyvios veiklos gamtoje renginius regioninio parko gamtiniuose ir kompleksiniuose draustiniuose bei „Natura 2000“ tinklo teritorijose galima organizuoti tik raštu

suderinus su Direkcija. Reikalavimas netaikomas renginiams, organizuojamiems urbanizuotose teritorijose. Prašymai organizuoti renginį Direkcijai teikiami ir nagrinėjami Prašymų ir skundų nagrinėjimo ir asmenų aptarnavimo viešojo administravimo subjektuose taisyklių, patvirtintų Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2007 m. rugpjūčio 22 d. nutarimu Nr. 875 „Dėl Prašymų ir skundų nagrinėjimo ir asmenų aptarnavimo viešojo administravimo subjektuose taisyklių patvirtinimo“, nustatyta tvarka ir terminais. Direkcija sprendimą dėl kultūros, sporto ir kitos aktyvios veiklos derinimo ar nederinimo priima įvertinusi, ar organizuojamas renginys nepakenks saugomos vertybėms.

25. Draudžiama naikinti ar žaloti saugomų teritorijų riboženklius, informacinius stendus, savavališkai keisti jų vietą.

IV SKYRIUS
APSAUGOS IR TVARKYMO YPATUMAI, TAIKOMI KONSERVACINIO FUNKCINIO PRIORITETO ZONOJE (DRAUSTINIUOSE IR PAVELDO OBJEKTUOSE)

26. Be veiklos reglamentavimo, nurodyto Saugomų teritorijų įstatyme, Specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatyme regioninio parko konservacinio funkcinio prioriteto zonose:

26.1. draustiniuose ir paveldo objektuose neleidžiama statyti naujų ar didinti esamų rekreacinių pastatų užstatymo plotų, tūrio, statyti naujų ūkininko sodybų su kitos paskirties (fermų, ūkio ir (ar) šiltnamių) pastatais, fermų, žemės ūkio verslo kompleksų;

26.2. sodybų gyvenamieji namai projektuojami ir statomi ne aukštesni kaip 8 m, vieno aukšto su palėpe (aukštis skaičiuojamas nuo visų pastato projektinių kampų žemės paviršiaus altitudžių aritmetinio vidurkio iki stogo kraigo aukščiausio taško) ir vieno aukšto iki 5 m aukščio priklausiniai, išskyrus atvejus, kai reikia atkurti, tvarkyti draustiniuose esančius kultūros paveldo objektus (nekilnojamąsias kultūros vertybes) arba kai reikia atkurti, formuoti buvusio (iki 1939 m.) užstatymo pobūdį;

26.3. Krekenavos urbanistiniame draustinyje pagal valstybės archyvuose saugomus archyvinius dokumentus (planus, pastatų ir pastatų projektus (brėžinius), matavimų bylas, kitus dokumentus, pagal kuriuos atkuriamas buvęs pastatų vaizdas (jų fasadai, medžiagos, konstrukcijos)) gali būti statomi ir aukštesni pastatai;

26.4. Krekenavos urbanistiniame ir kraštovaizdžio draustiniuose esamų sodybų gyvenamųjų namų fasaduose, esančiuose vidinio kiemo pusėje, neapžvelgiamoje nuo gatvės, kelio, leidžiama projektuoti ir įrengti vitrininius langus. Sodybos pagalbinio ūkio pastatuose tokių langų įrengimas draudžiamas. Draudžiama pastatų fasaduose naudoti plastikines dailylentes;

26.5. leidžiama įrengti saulės šviesos energijos elektrines, saulės šilumos energijos kolektorius tik ant pastatų stogų ir (ar) pastatų fasadų, kurie nėra matomi nuo gamtos ir kultūros paveldo objektų (kompleksų), gatvės, kelio ar apžvalgos vietų (regyklų), turizmo trasų;

26.6. Draudžiama statyti mobiliojo ir radijo ryšio bokštus.

27. Regioninio parko gamtiniuose ir kompleksiniuose draustiniuose:

27.1. leidžiama statyti transporto priemones, kurti laužus ir statyti palapines tik tam skirtose vietose;

27.2. valstybiniuose miškuose, atlikus atrankinius sanitarinius miško kirtimus, turi būti palikta ne mažiau kaip 20 m^3/ha storesnių nei 20 cm skersmens įvairių suirimo stadijų negyvų medžių,

išskyrus sanitarinių miško kirtimų atvejus, kai reikalavimas sunaikinti miško kenkėjus arba kenksmingus organizmus nustatytas teisės aktuose;

27.3. bebrų užtvankų ardymas bebravietėse, kurios Lietuvos Respublikos aplinkos ministro tvirtinamų Medžioklės Lietuvos Respublikos teritorijoje taisyklių nustatyta tvarka laikomos neperspektyviomis, turi būti suderintas su direkcija, siekiant įvertinti, ar tai neturės reikšmingo neigiamo poveikio saugomoms rūšims, jų buveinėms ar Europos bendrijos svarbos natūralioms buveinėms.

V SKYRIUS
APSAUGOS IR TVARKYMO YPATUMAI, TAIKOMI REKREACINIO FUNKCINIO PRIORITETO ZONOJE

28. Tvarkant regioninio parko rekreacinio funkcinio prioriteto zonas, didinama kraštovaizdžio estetinė vertė, gerinamos vietovės eksponavimo galimybės, formuojami nauji ar pertvarkomi esami želdiniai, įgyvendinamos reginių formavimo, medynų atsparumo rekreacinėms apkrovoms didinimo priemonės, įrengiami paplūdimiai, poilsiui pritaikomos pakrantės. Jose draudžiama bloginti rekreacinių išteklių kokybę, mažinti kraštovaizdžio estetinę vertę, projektuoti ir statyti ar įrengti su rekreacija nesusijusius pastatus ir įrenginius.

29. Urbanizuojamos (užstatomos) rekreacinės aplinkos kraštovaizdžio tvarkymo zonose, numatytose regioninio parko planavimo schemoje (ribų ir tvarkymo plane), pagal statinių projektus leidžiama naujų rekreacinių pastatų statyba, įrengiami paplūdimiai, statomi lieptai. Statant naujus rekreacinius pastatus ar jų kompleksus, atsižvelgiama į etnografiniam regionui būdingą tradicinių sodybų ar dvarų architektūros išraišką.

30. Paplūdimiai su mažaisiais kraštovaizdžio architektūros elementais ir nesudėtingaisiais paplūdimių statiniais įrengiami planavimo dokumentuose numatytose vietose.

31. Neurbanizuojamos rekreacinės aplinkos kraštovaizdžio tvarkymo zonose įrengiamos tik atokvėpio vietos, poilsiavietės, stovyklavietės.

32. Lieptų matmenys nustatomi statinio projekto sprendiniuose.

VI SKYRIUS
APSAUGOS IR TVARKYMO YPATUMAI, TAIKOMI KITO (GYVENAMOSIOS PASKIRTIES), EKOLOGINĖS APSAUGOS IR ŪKINIO FUNKCINIO PRIORITETO ZONOSE

33. Kito (gyvenamosios paskirties) funkcinio prioriteto zonose leidžiama statybų plėtra, numatyta savivaldybės teritorijos ar jos dalies bendruosiuose planuose ir regioninio parko planavimo schemoje (ribų ir tvarkymo planuose).

34. Ūkininko sodybų su kitos paskirties (fermų, ūkio ir (ar) šiltnamių) pastatais statyba leidžiama regioninio parko planavimo schemoje (ribų ir tvarkymo planuose) numatytose vietose, esančiose ūkinio ir ekologinės apsaugos funkcinio prioriteto zonose, ne mažesniuose kaip 2 ha žemės ūkio paskirties žemės sklypuose. Joms taikomi šie reikalavimai:

34.1. kai žemės ūkio paskirties žemės sklypo plotas regioniniame parke yra nuo 0,5 iki 3 ha, pastatais užstatomas žemės plotas – iki 700 m^2;

34.2. kai žemės ūkio paskirties žemės sklypo plotas regioniniame parke yra nuo 3 ha iki 10 ha – iki 1000 m^2;

34.3. kai žemės ūkio paskirties žemės sklypo plotas regioniniame parke yra nuo 10 ha iki 50 ha – iki 1500 m^2;

34.4. kai žemės ūkio paskirties žemės sklypo plotas regioniniame parke yra nuo 50 ha iki 70 ha ir teritorijose, Regioninio parko tvarkymo plane pažymėtose sutartiniu ženklu „žemės ūkio gamybinis kompleksas – iki 2500 m^2;

34.5. kai žemės ūkio paskirties žemės sklypo plotas regioniniame parke yra didesnis kaip 70 ha – iki 4000 m^2;

34.6. ūkininko sodybos kitos paskirties pastatus, kurie dėl savo specifikos ir techninių reikalavimų negali būti statomi išlaikant tradicinės vakarų Aukštaitijos etnografinio regiono architektūros savitumus, rekomenduojama pridengti želdiniais, kad jie nedominuotų sodybos statinių komplekse.

VII SKYRIUS
REGIONINIO PARKO VALDYMO, APSAUGOS IR TVARKYMO ORGANIZAVIMAS

35. Regioninio parko valdymą, apsaugą ir tvarkymą pagal kompetenciją organizuoja direkcija.

36. Direkcijos savininko teises ir pareigas įgyvendina Valstybinė saugomų teritorijų tarnyba prie Aplinkos ministerijos (toliau – Tarnyba). Direkcija yra juridinis asmuo, turi antspaudą su savo pavadinimu ir sąskaitą banke.

37. Direkcijai vadovauja regioninio parko direktorius, kurį Lietuvos Respublikos valstybės tarnybos įstatymo nustatyta tvarka skiria pareigoms ir atleidžia iš pareigų Tarnybos direktorius.

38. Direkcijoje gali būti mokslo, gamtos, kultūros vertybių apsaugos, rekreacijos, informacijos ir kiti padaliniai. Direkcijos nuostatus tvirtina Tarnybos direktorius.

39. Direkcija atlieka funkcijas, numatytas Saugomų teritorijų įstatyme.

VIII SKYRIUS
APSAUGOS IR TVARKYMO YPATUMAI, SUSIJĘ SU LANKYMUSI REGIONINIAME PARKE

40. Regioninio parko lankytojai, lankydamiesi parke pažintiniais, poilsio ir kitais tikslais, turi teisę:

40.1. statyti palapines, kurti laužus atitinkamuose teritorijų planavimo dokumentuose pažymėtose ir tik specialiai tam įrengtose, informaciniais ženklais pažymėtose vietose (stovyklavietėse, poilsiavietėse);

40.2. žvejoti laikantis Mėgėjų žvejybos vidaus vandenyse taisyklių, tvirtinamų Lietuvos Respublikos aplinkos ministro;

40.3. medžioti laikantis Medžioklės Lietuvos Respublikos teritorijoje taisyklių, tvirtinamų Lietuvos Respublikos aplinkos ministro;

40.4. uogauti, grybauti, riešutauti, rinkti vaistažoles laikantis Lietuvos Respublikos teisės aktų reikalavimų;

40.5. plaukioti regioninio parko vandens telkiniuose plaukiojimo priemonėmis, laikantis nustatytų aplinkosaugos sąlygų, tvirtinamų Lietuvos Respublikos aplinkos ministro.

41. Lankydamiesi regioniniame parke, lankytojai privalo:

41.1. saugoti aplinką, gamtos bei nekilnojamojo kultūros paveldo vertybes, tausoti gamtos išteklius;

41.2. nepažeisti kitų gamtos išteklių naudotojų, žemės savininkų ir valdytojų teisių bei interesų;

41.3. tinkamai naudotis ir sutvarkyti paliekamą poilsiavietę, stovyklavietę ar kitą lankomą objektą, teritoriją;

41.4. ten, kur yra pastatyti atliekų rūšiavimo konteineriai, rūšiuoti atliekas;

41.5. mokamose stovyklavietėse ir poilsiavietėse sumokėti nustatyto dydžio mokestį teritoriją aptarnaujančios organizacijos įgaliotiems asmenims;

43.6. apie pastebėtus gamtos ar nekilnojamojo kultūros paveldo vertybių niokojimo atvejus, saugomų teritorijų režimo ar kitus pažeidimus, atsižvelgiant į pažeidimo pobūdį, pranešti policijos, aplinkos apsaugos valstybinės kontrolės pareigūnams, parko direkcijai.

42. Regioninio parko lankytojams draudžiama:

42.1. triukšmauti, garsiai leisti muziką ar kitaip trukdyti kitų regioninio parko lankytojų ar vietos gyventojų poilsį;

42.2. leisti bėgioti palaidiems šunims žmonių susitelkimo vietose, išskyrus medžioklės, vykdomos pagal Medžioklės Lietuvos Respublikos teritorijoje taisykles, metu, laukinių gyvūnų jauniklių vedimo laikotarpiu (balandį–birželį), maudyti juos paplūdimiuose, kurie nėra specialiai skirti lankytojams su augintiniais;

42.3. šiukšlinti aplinką, teršti vandens telkinius;

42.4. užkasti atliekas;

42.5. ardyti, gadinti šlaitus ar kitaip skatinti žemės paviršiaus eroziją;

42.6. trukdyti stovyklaviečių, poilsiaviečių įrengimo, apželdinimo, pažintinių takų žymėjimo ir įrengimo bei kitiems tvarkymo darbams regioniniame parke, kai šie darbai vykdomi pagal parengtus ir nustatyta tvarka suderintus projektus;

42.7. naikinti, žaloti, rinkti ar išsinešti, išvežti miško paklotę.

43. Regioninio parko ar tam tikrų jo dalių lankymas gali būti apmokestinamas platinant lankytojo bilietus. Lankytojo bilietų kainą ir platinimo tvarką nustato Tarnyba.

Aplinkos viceministrė
Rasa Valentevičiūtė
2013-10-07